Verhogen van hemelwatergebruik

Waarom

Gezuiverd hemelwater blijft kwalitatief en kwantitatief de beste waterbron die een teler kan gebruiken in de teelt. Om dit water maximaal ter beschikking te stellen is het noodzakelijk om voldoende opvang- en opslagcapaciteit te hebben. Moderne glastuinbouw intensiveert het gebruik van de beschikbare teeltoppervlakte door innovatie en teeltspreiding. Hierdoor verhoogt de productiecapaciteit van de teeltoppervlakte, maar tegelijk ook de watervraag. De watervraag kan in bepaalde teelten en teeltsystemen groter worden dan de gemiddelde hoeveelheid neerslag die gedurende het jaar op die oppervlakte valt. Het vergroten van de beschikbare opslag en bijhorend meer dakoppervlakte hieraan koppelen biedt een oplossing aan dit probleem. De bijkomende dakoppervlakte die een teler ter beschikking heeft is voor elke situatie anders, maar zowel bedrijfseigen als externe dakoppervlaktes kunnen hieronder vallen. Het doel blijft weliswaar steeds hetzelfde, een teeltbedrijf moet streven naar een opvangcapaciteit van neerslag afgestemd op de watervraag.

Wat

In een goed gedimensioneerd bedrijf is het hemelwaterverbruik ingericht om de teelt maximaal van zuiver hemelwater te voorzien. Om dit te realiseren moet er voldoende opvang- en opslagcapaciteit zijn.

Berekeningen van de benodigde opslaggrootte kunnen door de erkende praktijkcentra van Vlaanderen uitgevoerd worden.

Hierna kunnen de graafwerken, drainagebuizen, taluds en bassinfolie geplaatst worden.

Voor het aansluiten van extra dakoppervlakte is een uitbreiding op het netwerk van de regenwaterbuizen nodig, maar dit is vrij eenvoudig uit te voeren.

Indien u over meerdere bassins beschikt is het een goed idee om deze passief aan elkaar te koppelen om ongewilde overlopen te vermijden. Vaak kan in het bestaande leidingnetwerk een tussenstuk geplaatst worden waardoor dit eenvoudig en zonder pompen kan worden gerealiseerd.

Kostprijs

De voornaamste kosten voor een hemelwaterbassin liggen hem in de aanleg, aangezien er maar weinig doorlopende kosten aan deze implementatie verbonden zijn. Voor de aanleg van een bassin moet men ongeveer rekenen op een kost van 9,30 €/m² bassin oppervlakte of 4 €/m³ watervolume in het bassin voor de graafwerken. Voor het leggen van het bassin moet je nog rekenen op een 21,63 €/m² bassin of 9,35 €/m³ watervolume in het bassin. Indien je bassin ook wil beluchten kost een beluchtingsinstallatie ongeveer 0,46 €/m³ watervolume in het bassin. De totale investeringskosten voor een bassin zijn dus 13,82 €/m³.

Levensduur van een bassin: een gemiddeld foliebassin gaat ongeveer 20 jaar mee. Dit is voornamelijk beïnvloed door de sterkte van de folie.

Het Vlaamse subsidiekanaal van de VLIF niet productieve investering (NPI) kan een optie zijn om tot 50% van de kosten te helpen financieren. Bij o.a. de vruchtgroenten- en snijbloementeelt onder glas is dit wel enkel toepasbaar op het watervolume boven de 3500m³/ha teelt. Bij de teelt van o.a. bladgroenten en- en sierteelt onder glas is dit toepasbaar op het watervolume boven de 1500 m³/ha (Bron: 20250120 Fiche NPI – wateropslagsystemen.pdf).

Winst

De belangrijkste winst van deze investering in uitbreiding van hemelwatercaptatie en -opslag zit in de zelfvoorziening van kwalitatief goed gietwater. Mogelijks zijn de eigen watervoorraden ontoereikend en kan je daarnaast geen aanspraak maken op alternatieve waterbronnen, door eventuele captatieverboden of problemen met de verlenging van vergunningen. Dan is investeren in een uitbreiding van uw watervoorraden voor hemelwater een logische stap.

Bijkomend komen er bij verhoogd gebruik van hemelwater minder belastende elementen – denk aan ijzer, bicarbonaat, natrium en silicium – in je watersysteem (bv. afkomstig van grondwater). Hergebruik van drain op basis van grondwater kan door ophoping van voornoemde elementen potentieel aanleiding geven tot spuiwaterproductie, dewelke moet afgevoerd worden.

Het verhoogd benutten van hemelwater zal zich kenbaar maken in een verminderd verbruik van alternatieve waterbronnen zoals grondwater of leidingwater. Daarnaast heeft het gebruik van hemelwater ook een invloed op de omgeving waar bij goed gedimensioneerde bassins in de winterperiode minder momenten van wateroverlast zullen optreden, gezien de reductie in hemelwaterafstroming.

Met de steun van

Medegefinancierd door de Europese Unie

Provincie Antwerpen

The ACLIMA-project has received funding from the LIFE Programme of the European Union under contract number LIFE 20 CCA/BE/001720.
Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

This document is subject to the terms and conditions. Full terms and conditions can be found at the bottom of the Life ACLIMA website (https://lifeaclima.eu)

Meer weten? Ontdek de uitgebreide uitleg over deze maatregel op https://www.lifeaclima.eu

Deze fiche is de versie van 15/11/2026